

[Freddy Madsen.]

planlægningsrådet til ære, at man efter grundige studier af problemerne i en 3 års periode ikke har kunnet anbefale denne løsning, mens derimod flertallet af det af undervisningsministeren delvis håndplukkede centrale uddannelsesråd efter et par møder og uden skrupler anbefaler denne set fra enhver synsvinkel elendige løsning.

Til belysning af nogle problemer omkring adgangsbegrænsningen skal jeg tage et enkelt område, nemlig lægestudiet. Jeg har valgt netop det, fordi det må formodes at være et af de områder, der er mest i farezonen, hvis man følger regeringen, fordi dets særlige betydning for befolkningen er indlysende, og endelig fordi det er et af de områder, hvor det er muligt at lave nogenlunde holdbare prognoser.

Der er i dag 300-500 arbejdsløse læger. Årsagen til det er ikke overproduktion, men at man har forsømt at oprette de 2-årige rotationsstillinger ved hospitalerne, der var en forudsætning for den nuværende studieordning. Men enhver ved jo, at der er en rystende mangel på praktiserende læger, og at der mangler en udbygning af den primære sundhedstjeneste, som alle erkender nødvendigheden af. Der er stærke krav i befolkningen om mere forebyggelse, lægelig dækning på arbejdspladserne og ved hjemmene, afkortning af ventetider, mere tid til behandling af den enkelte patient osv. Løser man ikke disse problemer, vil det også betyde øget pres på sygehusene, og enhver ved nok, hvad det kommer til at koste.

PP II regner med 6.800 læger i sundhedsvæsenet i 1972 og satser på følgende vækst: 9.000 i 1978 og 10.300 i 1987. Foretager man imidlertid et mere realistisk skøn, der tilgodeser f. eks. kravet om forebyggelse af erhvervs sygdomme og de øvrige rimelige krav, som jeg har nævnt, vil man nå frem til et behov på i alt 14.000 i 1987. Det er der naturligvis nogle der vil sige er mange, men det svarer til en læge pr. 350-400 indbyggere, altså i 1987, hvilket synes rimeligt i betragtning af, at man allerede i dag i socialistiske lande er nede under én pr. 500 indbyggere og yderligere ønsker at udvide, og mens man f. eks. i Israel i dag har én pr. 400 indbyggere.

Der produceres for tiden ca. 700 læger pr. år. Da kun 80 pct. af en eller anden grund

bliver aktive, regner PP II med en kandidatproduktion på 600 pr. år indtil 1978. Regner vi med den nævnte 80 pct. aktivitet, skal der uddannes 900 læger pr. år i perioden 1978-1989, for at man når op på det skønnede tal på 14.000.

Under disse forudsætninger er der ikke brug for adgangsbegrænsning. Man må derfor tage i betragtning, at alle regner med et fald på kandidatsiden, efter at de store årgange er sluset igennem, og tilgangen vil derfor ikke blot falde naturligt, men også mere, end det er rimeligt og fornuftigt, fordi den hysteriske kampagne, der nu er sat i gang omkring den påståede overproduktion på lægesiden, yderligere vil formindske tilgangen, således at man ikke engang vil nå op på de 14.000. Der kunne nævnes eksempler fra mange andre områder, men jeg synes, det har været rigtigt at nævne netop dette, hvor man taler så meget om adgangsbegrænsning.

Hvad opbygningen af uddannelserne angår, lægges der i undervisningsministerens redegørelse megen vægt på, at uddannelsessystemet skal gøres smidigt, fleksibelt og effektivt. Jeg mener, at det tillige stærkt må understreges, at den videnskabelige standard skal forøges, idet selve udviklingen kræver, at vor erkendelse til stadighed udvides i et hurtigt tempo. Jeg er således meget enig, når der på side 48 i H-planen siges, at fælleskendetegnet for alle videregående uddannelser er det videnskabelige grundlag.

Når man kan have sine tvivl om viljen til at opfylde denne målsætning, skyldes det bl. a., at man i styrelsesloven har ændret formålsparagraffen for universiteterne. Hvor der tidligere stod, at der skal meddeles undervisning på videnskabeligt grundlag, står der nu blot, at der skal gives videregående uddannelser. Igen har man en fornemmelse af, at det er erhvervsinteresserne, der skal sættes i forgrunden. Det er på den baggrund, man skal betragte de synspunkter, der fremføres fra officielt hold om den fremtidige struktur, som man tænker opbygget. Her vil man gennemføre basisuddannelser i fuld udstrækning og oven på det en eller anden form for et modulsystem. Vi kan vel alle være enige om, at en smidiggørelse af det system, vi har ved de etablerede læreanstalter, er påkrævet, men det forekommer mig, at det effektivitetssynspunkt, som